

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติ ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด

Factors Related to Evidence-based Practice in Normal Birth Care of Intrapartum Nurses

พัชรลดา ชำรงกาญจน์, พย.ม.¹ วรณี เตียววิเศษ, Ph.D.^{2*} ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี, Dr. P.H.³

Patchlada Tamrongkanchana, M.N.S., Wanee Deoisres, Ph.D., Tatirat Tachasuksri, Dr. P.H.

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบสะดวกจำนวน 120 คน คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกห้องคลอดของโรงพยาบาล ในสังกัดเขตสุขภาพที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม 2561 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามปัจจัยด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และแบบสอบถามการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90, .75, .74 และ .71 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ถูกต้องเหมาะสมมาก ($M = 35.16, SD = 3.91$) ความรู้และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .32, p < .001$ และ $r = .42, p < .001$ ตามลำดับ) ผลการวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะว่าพยาบาลห้องคลอดควรมีความรู้ และผู้บริหารควรสนับสนุนพยาบาลห้องคลอดให้ปฏิบัติงานโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพของงานห้องคลอดต่อไป

คำสำคัญ: การปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติ หลักฐานเชิงประจักษ์ พยาบาลห้องคลอด

Abstract

This correlational research aimed to examine factors related to evidence-based practice in normal birth care of intrapartum nurses. A convenience sampling technique was used to recruit a sample of 120 intrapartum nurses working in hospitals in health region 5. Data were collected from April to May 2018. Research instruments included a demographic questionnaire and questionnaires regarding knowledge, attitude, supportive, and evidence-based practice in normal birth care. Their reliabilities were .90, .75, .74, and .71, respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics and Pearson's correlation coefficients.

The results revealed that the sample employed evidence-based practice in normal birth care at a good level ($M = 35.16, SD = 3.91$). Knowledge and supportive evidence-based nursing practice were positively correlated to evidence-based practice in normal birth care

¹ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ชั้นสูง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี

² รองศาสตราจารย์ และ ³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี

* ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) e-mail: wanee@buu.ac.th

($r = .32, p < .001$ and $r = .42, p < .001$, respectively). These findings suggest that intrapartum nurses should have knowledge, and administrators should support intrapartum nurses for practicing with the evidence-based to further develop quality of care in delivery room.

Key words: normal birth care, evidence-based practice, intrapartum nurses

ความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทย มีการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ ในการปฏิบัติมาหลายในวิชาชีพด้านบริการสุขภาพ พยาบาลวิชาชีพได้มีการนำหลักฐานเชิงประจักษ์เช่นกัน แต่ อยู่ระดับน้อยมาก ถึงแม้มีข้อมูลสนับสนุนมีผลงานวิจัย รองรับให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า (Tilokskulchai, 2008) จึงได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาล เป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งนี้สภาการพยาบาลก็ได้ กำหนดแนวทางการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นสมรรถนะ ที่สำคัญสำหรับพยาบาลวิชาชีพอีกด้วย (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2009)

อย่างไรก็ตามจากการทบทวนงานวิจัย ในการใช้ หลักฐานเชิงประจักษ์ยังมีการปฏิบัติไม่มากนัก เช่น การศึกษา ของ Supakankhamjorn (2007) พบว่า การใช้หลักฐาน เชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาล โรงพยาบาลเชียงคำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจาก การศึกษาของ Numpanon, Pichansathian, and Jintrawet (2015) พบว่า การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ใน การปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ในเขต ภาคเหนือ อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตาม หลักฐานเชิงประจักษ์ของประเทศไทยยังเป็นปัญหาอยู่ สำหรับห้องคลอดมีการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแล ผู้คลอดเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ใน ระยะคลอดและหลังคลอดได้ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนา คุณภาพการบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ มีการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการดูแล การคลอดปกติ อย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาของ Suppasri, and

Suwansujarit (2011) เกี่ยวกับการดูแลการคลอดปกติ ตามที่องค์การอนามัยโลกแนะนำของพยาบาลห้องคลอด พบว่า มีบางกิจกรรมที่ยังคงปฏิบัติในระดับน้อย แต่ การปฏิบัติที่องค์การอนามัยโลกแนะนำว่าเป็นอันตรายหรือ ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ควรปฏิบัติ พบว่า มีบางกิจกรรม ที่ยังคงปฏิบัติในระดับปานกลางถึงมาก

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติการ ดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ขึ้นอยู่กับ ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมหรือการปฏิบัติตามหลักฐานเชิง ประจักษ์ และทัศนคติของนวัตกรรมการปฏิบัติสิ่งใหม่ ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในที่นี้ นวัตกรรมคือการปฏิบัติ การดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ แนวคิดการยอมรับนวัตกรรมของ Rogers (2003) ที่ กล่าวว่า การที่คนจะปฏิบัติตามนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยสำคัญคือ ความรู้ของบุคคลในการปฏิบัติตามหลักฐาน เชิงประจักษ์ ในที่นี้คือความรู้ของพยาบาลห้องคลอด ในการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เมื่อมีความรู้แล้ว สามารถลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน หรือวิธีการนวัตกรรมนั้น และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างระมัดระวัง และจากการศึกษา ของ Famutimi (2015) พบว่า พยาบาลร้อยละ 69 มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์เพียง เล็กน้อย และพบว่าความรู้ของพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์ กับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และ ยังขึ้นกับทัศนคติของการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ทัศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐาน เชิงประจักษ์มีระดับสูง (Mohannad, Haneen, Ghadeer, & Hekmat, 2017) และจากการทบทวนงานวิจัย ยังมีปัจจัย ที่สำคัญที่พบว่ามีผลต่อการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ การสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังเช่นการศึกษาของ Supakankhamjorn (2007) พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาล มีนโยบายที่ชัดเจน การสนับสนุน ส่งเสริม จูงใจ ในการใช้ หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาลมีการ ประเมินผลอย่างต่อเนื่องทำให้ประสบความสำเร็จ (Karkos & Peters, 2006)

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่า ความรู้ ทัศนคติ และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตาม

หลักฐานเชิงประจักษ์ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้บริหารทางการพยาบาลในการกำหนดแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพในการดูแลการคลอดปกติได้อย่างมีคุณภาพต่อไปและเตรียมความพร้อมขององค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาบูรณาการปฏิบัติการบริการพยาบาลอย่างต่อเนื่องในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาความถูกต้องเหมาะสมของการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด

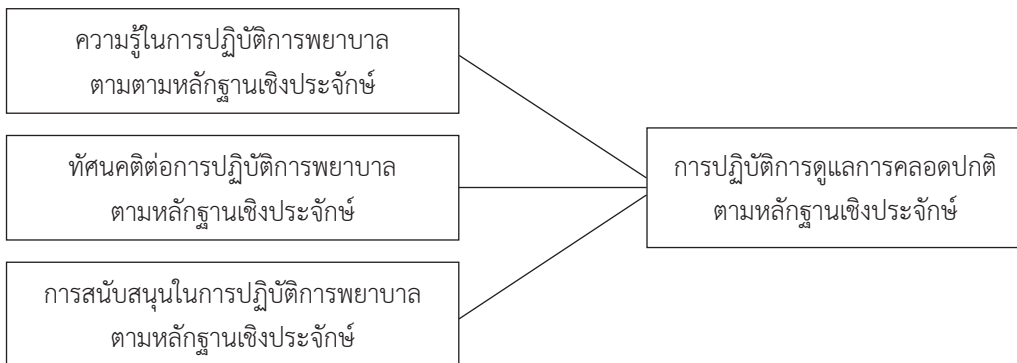
สมมติฐานการวิจัย

ความรู้ ทักษะ และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีในการยอมรับนวัตกรรมตามแนวคิดของ Roger

(2003) โดยการที่บุคคลจะปฏิบัติตามนวัตกรรมใหม่ ๆ ความคิดใหม่ ๆ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือสิ่งใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญคือ ความรู้ของบุคคล ในที่นี้คือความรู้ของพยาบาลห้องคลอดที่จะปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ทักษะ บุคคลมีทักษะที่ดีหรือไม่ดีต่อนวัตกรรมนั้น ๆ โดยการชักชวนหรือโน้มน้าวจากบุคคลอื่น ดังนั้น ทักษะจะเกิดหลังมีความรู้มีความเข้าใจ (Cognitive knowing centered) เมื่อมีการชักชวนโน้มน้าวก็จะเกิดความรู้สึก (Affective or feeling centered) ทำให้เกิดทัศนคติต่อนวัตกรรมนั้น ในที่นี้คือเกิดทัศนคติต่อการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัย ยังพบว่ามีปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์คือ การสนับสนุน การที่จะสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ ดังนั้นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา องค์กร จึงมีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนทำให้เกิดความมั่นใจในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ของพยาบาลห้องคลอดโรงพยาบาลในสังกัดเขตสุขภาพที่ 5 การปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลในสังกัดเขตสุขภาพที่ 5 ผู้วิจัยจึงได้เลือกปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษา ได้แก่ ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ทักษะต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานห้องคลอดและไมใช่หัวหน้าห้องคลอด โรงพยาบาลในสังกัดเขตสุขภาพที่ 5 ซึ่งมีโรงพยาบาลระดับศูนย์ 3 แห่ง และโรงพยาบาลระดับทั่วไป 12 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบสะดวกจากประชากรคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การอบรมการพยาบาล ผดุงครรภ์เฉพาะทางระยะสั้น 4 เดือน ประสบการณ์การดูแลการคลอดและทำคลอด ตำแหน่งงาน

2. แบบสอบถามความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 10 ข้อ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ทราบ ให้ 0 คะแนน คะแนนรวมเท่ากับ 0-10 คะแนน คะแนนยิ่งมากหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์มาก

3. แบบสอบถามทัศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ใช้ประเมินความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบโดยการให้คะแนนทั้งหมด 6 ข้อ เป็นข้อคำถามทางด้านลบ 3 ข้อ และด้านบวก 3 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 1-5 คะแนนรวมที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 6-30 คะแนนยิ่งมากหมายถึงกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดี

4. แบบสอบถามการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 1-5 คะแนนรวมที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 7-35 คะแนนยิ่งมากหมายความว่าหน่วยงานมีการสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลตาม

หลักฐานเชิงประจักษ์มาก

5. แบบสอบถามการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มี 22 ข้อ แบ่งเป็นด้านการดูแลระยะที่ 1 ของการคลอด (11 ข้อ) ระยะที่ 2 (4 ข้อ) ระยะที่ 3 (4 ข้อ) และระยะที่ 4 (3 ข้อ) คะแนนรวมที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 0-44 คะแนนรวมยิ่งมากหมายถึงกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ถูกต้องเหมาะสมมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามถามความรู้ ทัศนคติ การสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาล และการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่า Content Validity Index (CVI) เท่ากับ .92, .80, .80 และ .91 ตามลำดับ แบบสอบถามด้านความรู้มีค่า Kuder-Richardson20 (K R-20) เท่ากับ .90 แบบสอบถามทัศนคติ การสนับสนุน และการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติมีค่า Cronbach's alpha reliability เท่ากับ .75, .74 และ .71 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงร่างวิทยานิพนธ์และเครื่องมือวิจัยได้รับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (รหัส 01-03-2561) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการวิจัย โดยแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ในการวิจัยจะเป็นความลับ และจะถูกทำลายเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้ว ในกรณีกลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวจากการวิจัยภายหลังไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตามผลจากการปฏิเสธไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมวิจัย ให้เวลาตัดสินใจ และลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลในสังกัดเขตสุขภาพที่ 5 รวม 15 แห่ง เพื่อความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และชี้แจงขั้นตอน

การเก็บข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2561 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้การแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ทศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ กับการปฏิบัติกรดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน พบว่า เป็นเพศหญิงทั้งหมด ส่วนมากอยู่ในกลุ่มอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 32.5 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 26.7 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 97.5 และไม่เคຍอบรมการอบรมหลักสูตรทางการพยาบาล ร้อยละ 96.7 มีประสบการณ์ในการดูแลการคลอด 1-10 ปี ร้อยละ 40 รองลงมาคือ 11-20 ปี ร้อยละ 28.3 และเป็นพยาบาล

วิชาชีพชำนาญการ ร้อยละ 60.8

การปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.16 ($SD = 3.91$, range = 26-44) หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ถูกต้องเหมาะสมมาก

ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.81 ($SD = 1.86$, range = 2-10) ทศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.64 ($SD = 2.21$, range = 17-29) และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.53 ($SD = 3.6$, range = 18-35)

ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอด และการสนับสนุนในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .32$, $p < .001$ และ $r = .42$, $p < .001$ ตามลำดับ) ทศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดไม่มีความสัมพันธ์ ($p > .05$) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ($n = 120$)

ตัวแปร	การปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (r)
ความรู้	.32***
ทศนคติ	-.10 ^{ns}
การสนับสนุน	.42***

*** $p < .001$, ^{ns} non-significant ($p > .05$)

อภิปรายผล

ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากความรู้ของพยาบาลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติให้การดูแล

ผู้ป่วยตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังการศึกษาของ Estrada (2009) พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์และมีความสำคัญมากที่สุดในการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนั้นการเรียนจากประสบการณ์จริงภายในโรงพยาบาล จึงเป็นการส่งเสริมฐานความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้พยาบาลเกิดการปฏิบัติตาม

หลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มขึ้น Cullen and Titler (2004) พบว่าการใช้โปรแกรมการฝึกงานผ่านกระบวนการสอน เนื้อหาและฝึกปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ทำให้พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในการทำงานกับผู้ป่วยจริง และ Selig and Lewanowicz (2008) ที่พบว่าโปรแกรมการฝึกภายในโรงพยาบาล เป็นโอกาสที่ดีมากสำหรับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของพยาบาล เนื่องจากเป็นส่วนประกอบสำคัญในการกระตุ้น การคิดวิเคราะห์ และการประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ประสบความสำเร็จ

การสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Supakankhamjorn (2007) ว่าการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล รวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมให้พยาบาลห้องคลอดมีการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลห้องคลอด ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน การสนับสนุน ส่งเสริม จูงใจ ในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลและติดตามควบคุม และประเมินผลการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงจะทำให้การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลประสบความสำเร็จ (Gerrish, & Clayton 2004; Karkos, & Peter 2006) การสนับสนุนจากผู้บริหารที่เพียงพอเหมาะสมทำให้การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลมีประสิทธิภาพ (Olade, 2003; Melnyk et al., 2004)

จากการศึกษาของ Siriruck, Prasopkittikun, and Nookong (2016) พบว่า นโยบายองค์กร การสนับสนุนของผู้บริหารและสมรรถนะของพยาบาลสามารถร่วมทำนาย การปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ร้อยละ 31 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุน

และส่งเสริมให้พยาบาลได้รับการอบรมเพิ่มเติม เพื่อให้มีสมรรถนะเพียงพอในการปฏิบัติการพยาบาล ในส่วนของ การปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการดูแลระยะคลอดโดยใช้ผลการวิจัยที่ดำเนินอย่างเป็นระบบพัฒนาการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติที่มีคุณภาพ แก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ตามที่สังคมต้องการ และเป็นสิ่งสำคัญในการดูแลผู้คลอด ซึ่งผู้คลอดเป็นผู้รับบริการต้องการความดูแล ความมั่นใจ ความปลอดภัยทั้งผู้คลอดและทารกในครรภ์ พยาบาลห้องคลอดต้องมีการพัฒนาคุณภาพการดูแลการคลอดอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาล การดูแลการคลอดโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

ทัศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลห้องคลอดไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการดูแลการคลอดปกติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีนักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนี้คือ Schwartz (1975) ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม อธิบายได้ว่าความรู้และเจตคติต่างกันทำให้เกิด การปฏิบัติได้โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน อธิบายได้ว่า การปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาการพยาบาลทางคลินิกที่บูรณาการหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดจากงานวิจัย ตามค่านิยม ความเชื่อของผู้ป่วย และความเชี่ยวชาญทางคลินิกของพยาบาล ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแล หรือให้การพยาบาลผู้ป่วยนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา และบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ทางวารสารการพยาบาล ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 พบว่า มีผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้เพื่อการพัฒนาการบริการพยาบาล เพียง 17 เรื่อง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์สาเหตุที่พยาบาลนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้น้อย คือ ด้านความพร้อมของบุคลากรทางการพยาบาลและมีทัศนคติต่องานวิจัยในทางลบ (Puttaruksa, Subgranon, & Othaganont, 2016)

ข้อเสนอแนะ

1. พยาบาลห้องคลอดและผู้บริหารทางการพยาบาลควรนำผลการวิจัยนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลวิชาชีพ
2. อาจารย์พยาบาลควรพัฒนานักศึกษาให้มีทัศนคติที่ดีในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารูปแบบการพัฒนาทัศนคติของพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

References

- Cullen, L., & Titler, M. G. (2004). Promoting evidence-based practice: An internship for staff nurses. *Worldviews on Evidence-Based Nursing, 1*(4), 215-223.
- Estrada, N. (2009). Exploring perceptions of a learning organization by RNs and relationship to EBP beliefs and implementation in the acute care setting. *Worldviews on Evidence-Based Nursing, 6*(4), 200-209.
- Famutimi, E. O. (2015). Reflective practice: Implication for nursing. *Journal of Nursing and Health Science, 4*(3), 28-33.
- Gerrish, K., & Clayton, J. (2004). Promoting evidence-based practice: Organization approach. *Journal of Nursing Management, 12*, 114-123.
- KarKos, B., & Peters, K. (2006). A Magnet Community Hospital: Fewer Barriers to Nursing Research Utilization. *Journal of Nursing Administration, 36*(7-8), 377-382.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), pp. 607-610.
- Melnyk, B. M., Fineout-Overholt, E., Feinstein, N. F., Li, H., Small, L., Wilcox, L., & Kraus, R. (2004). Nurses' perceived knowledge, beliefs, skills, and needs regarding evidence based practice: Implications for accelerating the paradigm shift. *Worldviews on Evidence-Based Nursing, 1*(3), 185-193.
- Mohannad, E. A. R., Haneen, A. H., Ghadeer, A., & Hekmat, Y. A. (2017). Knowledge, attitudes, and practice about evidence-based practice: A Jordanian study [Abstract]. *Health Science Journal, 11*(2), 20-25.
- Numpanon, T., Picheansathian, W., & Jintrawet, U. (2015). Factors related to evidence-based practice among Pediatric Nurses in Northern Region. *Nursing Journal, 42* (Supplement), 49-60. [In Thai]
- Olade, R. A. (2003). Attitudes and factors affecting research utilization. *Nursing Forum, 38*(4), 5-15.
- Puttaruksa, L., Subgranon, R., & Othaganont, P. (2016). *The Journal of Faculty of Nursing, Burapha University, 24*(3), 94-103. [In Thai]
- Rogers, M. E. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). New York: The Free Press.
- Schwartz, N. E. (1975). Nutritional knowledge, attitude and practice of high school graduated. *Journal of the American Dietetic Association, 66*(1), 28-31.
- Selig, P., & Lewanowic, W. (2008). Translation to practice: Developing an evidence-based practice nurse internship program. *American Association of Critical Care Nursing, 19*(3), 325-332.

- Siriruck, S., Prasopkittikun, T., & Nookong, A. (2016). Factors predicting evidence-based practice of pediatric nurses. *Journal of Nursing Science, 34*(Supplement 1), 5-15. [In Thai]
- Supakankhamjorn, A. (2007). Factors affecting to the use of evidence-based nursing practice at Chiengkham Hospital, Payao Province. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University. [In Thai]
- Suppasri, P., & Suwansujarit, T. (2011). Practice for normal birth base on the World Health Organization's recommendations among labor nurse. *The Journal of Faculty of Nursing, Burapha University, 19*(1), 1-13. [In Thai]
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (2009). *Limited and competencies of advance nursing practitioners*. Retrieved from <http://www.tnc.or.th>. [In Thai]
- Tilokskulchai, F. (2008). *Evidence-based nursing: Principle and method* (4th ed.). Bangkok: Pre-One. [In Thai]